

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Controllerenheten
Carina Altius

Lokalförsörjningsplan 2025 till 2035 med utblick mot 2043

Äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för socialtjänst riktad till äldre kommuninvånare. I ansvaret ingår myndighetsutövning, det vill säga utredning och beslut om insatser enligt socialtjänstlag, lag om riksfärdtjänst och lag om bostadsanpassning, beslut om avgifter samt på uppdrag av Region Stockholm utreda ärenden om färdtjänst. Äldrenämndens ansvar omfattar också att tillhandahålla förebyggande insatser, anhörigstöd samt individuella insatser enligt socialtjänstlag och hälso-och sjukvårdslag.

Äldrenämnden ansvarar för att förvalta Täby kommuns valfrihetsystem inom särskilt boende, hemtjänst och dagverksamhet.

Särskilt boende för äldre

Kommunen har en lagreglerad skyldighet att tillhandahålla särskilt boende till äldre personer med omfattande omsorgsbehov⁸. På ett särskilt boende för äldre så hyr den enskilde sin lägenhet med eget kontrakt och har därutöver tillgång till gemensamma utrymmen. Omsorg finns tillgänglig dygnet runt.

Kapacitet

Inom kommunen finns det 14 särskilda boenden för äldre, varav tre bedrivs i kommunal regi. Övriga elva boenden bedrivs av privata utförare som är godkända enligt LOV (Lagen om valfrihetssystem). Ett boende som är godkänt enligt LOV kan vara anslutet i valfrihetssystem i flera kommuner, och kan därmed ta emot personer från andra kommuner än Täby. Totalt finns det 797 potentiella platser för Täbybor på särskilda boenden i Täby.

Det finns 257 platser inom kommunal regi och ytterligare 540 platser inom kommunens geografiska område som ingår i Täby kommuns valfrihetssystem.

Behovsprognos särskilt boende

Äldrenämnden har beslutat om en behovsprognos för åren 2024-2043. Utifrån tidigare års nyttjandegrad och förväntad utveckling av äldres hälsa prognostiseras det kommande behovet av platser på särskilt boende. I nedan tabell ses den prognostiserade utvecklingen kring behovet av platser på särskilda boenden för personer folkbokförda i Täby fram till år 2043. År 2043 prognostiseras behovet till 1207 platser, vilket innebär en ökning med 522 platser gentemot 2024. Siffran för 2024 är antalet Täbybor på ett särskilt boende i januari 2024. Behovsbedömningen kommande år bygger på ökningen av behovet i januari respektive år jämfört med 2024. Prognosen för behovet av särskilt boende bygger på nuvarande bedömningskriterier.

⁸ 5 kap 5§ Socialtjänstlagen

Inskrivna Täbybor på särskilt boende 2024 och aggregerad ökning jämfört med 2024

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Behov	685	36	67	99	133	167	201	236	269	302
	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043
Behov	333	362	389	415	437	456	475	492	508	522

Över/underkapacitet

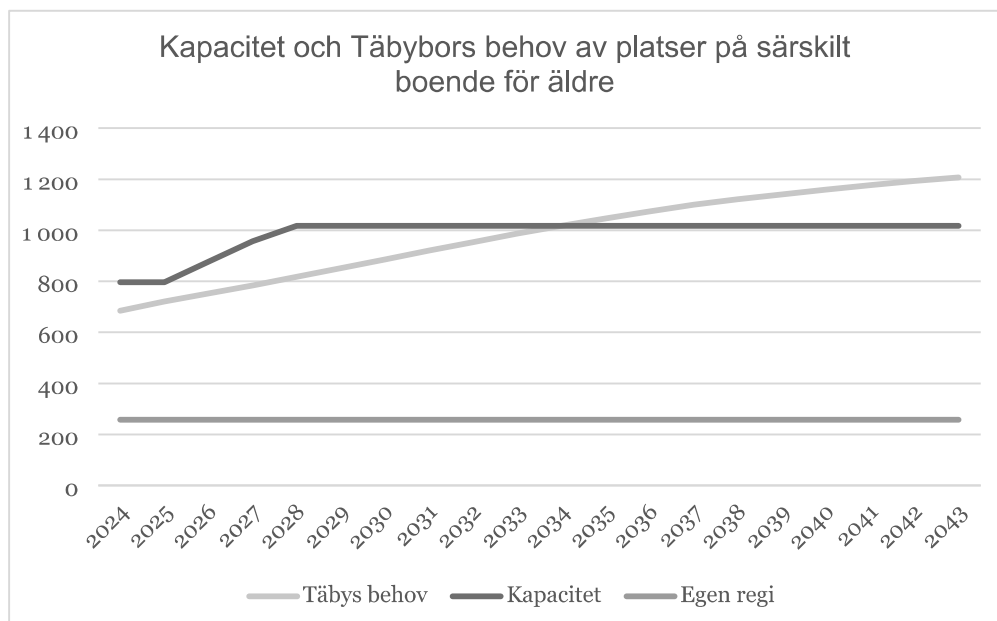
Enligt behovsprognosen kommer 1 207 personer att vara i behov av särskilt boende år 2043. Det innebär att Täby kommun behöver ha tillgång till ytterligare 522 platser utöver de som i dagsläget nyttjas för att den lagstadgade skyldigheten att tillgodose behovet av särskilt boende ska uppfyllas. Behovet kan mötas både genom utbyggnad av den egna regin eller via externa aktörer som erbjuder bostäder som ingår i LOV inom eller utanför Tåbys geografiska område.

Preliminärt planeras det för tre nya särskilda boenden i kommunen genom privata fastighetsägare de närmsta åren. Det finns färdiga detaljplaner för de tre vård- och omsorgsboenden som redovisas i tabellen. Dessutom finns det möjligheter att planlägga för fler vård- och omsorgsboenden i kommunens utvecklingsområden och i separata detaljplaner. Ansökan om att delta i ett valfrihetssystem görs på utförarens initiativ. Ett godkännande kan göras först när verksamheten faktiskt är igång. Därav är det inte säkert att tillkommande privata boenden kommer att ansluta till LOV.

Ersättningen som kommunen utger för omsorgen påverkar privata aktörers benägenhet att sälja platser till just Täby kommun. Tåbys ersättning ligger i dagsläget något lägre än flertalet stockholmskommuner.

Tillkommande kapacitet	Kommundel	Driftsform	Antal platser	Inflytt
Tornugglan 1	Näsbyark	Privat	80	2026-2027
Hingsten 1	Centrala Täby	Privat	80	2027
Öreslandet 2	Arninge/Ullna	Privat	60	2028
Totalt			220	

I figuren nedan ses behovet av platser på särskilt boende, den totala kapaciteten och antalet platser i egen regi fram till 2043 utifrån utbyggnadsplanerna ovan. Detta utifrån antagandet att alla tillkommande platser ansluts till LOV och att samtliga befintliga platser finns kvar under hela perioden. Noteras bör att hyresavtal kan upphöra under planeringsperioden. Med planerad tillkommande kapacitet förväntas antalet platser på särskilt boende överstiga Tåbybornas behov av platser på särskilt boende under den kommande tioårsperioden.

Hur väl nytillskotten kommer att tillgodose Täby kommuns behov beror dock på hur många av dessa platser som Täby kommun kommer få nyttja. För att sätta detta i perspektiv utgår planeringen ifrån den potentiella nyttjandegraden. Om samtliga planerade projekt genomförs och Täby får nyttja platser inom LOV i samma utsträckning som hösten 2024 (ca 80 %) kommer Täbys kommande behov täckas av planerad byggnation fram till 2030.

Hur stor andel Täby får nyttja beror till stor del på utvecklingen i våra grannkommuner. Personer från andra kommuner som bor på särskilda boenden i Täby kommer i störst utsträckning från grannkommunerna Österåker, Vallentuna och Vaxholm samt även i viss mån från Stockholm stad. Behovet av platser i Täby styrs därmed delvis av hur stora kapacitetsökningar som planeras i dessa närliggande kommuner. Ökar kapaciteten i Österåker och Vallentuna snabbare än behovet i respektive kommun kommer antagligen andelen Täbybor på LOV-boenden i Täby att öka. I motsats till det riskerar andelen Täbybor på LOV-boenden i Täby att minska om behovet ökar snabbare än kapaciteten i dessa kommuner.

Täby kommun har ansvar för att verkställa samtliga beslut om särskilt boende för äldre utifrån individens behov, och kan köpa platser enligt behov. Kommunen har avtal med drygt 40 särskilda boenden utanför kommunens gräns.

Övriga behov

Det finns behov av korttidsplatser i kommunen. En planering pågår för att omvandla vissa platser på särskilt boende till korttidsplatser.

En kommunal dagverksamhet har öppnat i maj 2024. Det finns behov av ytterligare dagverksamhet, som en följd av detta anpassas valfrihetssystemet för insatsen att utökas till att kunna utföras även på helger. Dagverksamhet är en biståndsbedömd insats.

Idag finns ett seniorcenter i kommunen som inryms i inhyrda lokaler. En utredning pågår av utveckling av seniorcenter, vilket även kan komma att beröra lokalisering. Seniorcenter är en öppen verksamhet för alla äldre.

Äldrenämndens behov i lokalförsörjningsplanen

Kapaciteten i särskilt boende prognostiseras räcka för behoven fram till i början av 2030-talet. Prognosen bygger på den preliminära plan som föreligger för tre nya särskilda boenden i kommunen de närmsta åren och att samtliga befintliga platser finns kvar under hela perioden. Det finns förutsättningar för fler särskilda boenden i kommunen genom kommande och pågående detaljplaner. Hur väl nytillskotten kommer att tillgodose Täby kommuns behov beror dock på hur många av dessa platser som Täby kommun kommer få nyttja. Ersättningen enligt LOV kan också påverka vilken kommun den privata aktören väljer att sälja platser till.